

Kestävän liikenteen
pilotit Päijät-Hämeessä

Työpaikan saapumisohjeet ja perehdytys osana kestävän työmatkaliikkumisen viestintää

Mitä perehdytyksessä ja saapumisohjeissa tulisi huomioida?

Perehdytys ja saapumisohteet

Työmatkaliikkuminen

Arkiset matkat työpaikan ja kodin välillä

Kestävä työmatkaliikkuminen

Kävelen, pyöräillen, joukkoliikenteellä tai mikroliikkumisen välineillä kulkeminen työpaikalle

Tunne työssäkäyntipaikkakunta ja jaa tietoa työntekijöille

- Työpaikalle saapuminen eri kulkumuodoilla
- Tietoa saatavilla olevista työmatkaliikkumisen eduista ja kannustimista
- Viesti, mitä hyötyjä aktiivisesta ja kestävästä työmatkaliikkumisesta on työntekijälle ja työnantajalle

Laadi periaatteet, tee tilat ja käytänteet tutuiksi

- Henkilöstötilat (pukeutumis- ja peseytymistilat, lokerikot, kuivauskaapit)
- Sähköpyörien- ja potkulautojen akkujen säilyttäminen (ja lataaminen)
- Pysäköinti ja kulkuvälineiden säilytys
- Kimppakyydit

Sisällytä työmatkaliikkuminen organisaation strategiaan

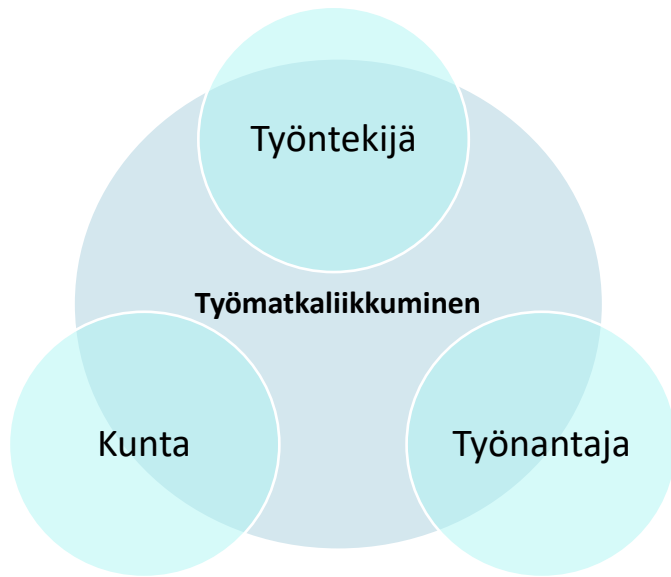
- Työpaikan strategia tai tavoitteet: työn ja kodin välillä kulkeminen sekä työmatkustuksen periaatteet
- Periaatteet ja ohjeet, miten vieraat ohjataan perille
- Henkilöstön matkustusohjeessa voidaan laatia käytänteet myös työpäivän aikaisen kulkemiselle sekä työmatkustuksen ensisijaisiin kulkumuotoihin

Yhteistyössä kehittäminen

- Yhdessä henkilöstön kanssa: Työpaikan olosuhteiden kehittäminen kestävää työmatkaliikkumista tukevaksi. Tarpeista ja toiveista keskusteleminen
- Yhdessä kunnan kanssa: Joukkoliikenteen aikataulut, reitit ja työsuuhdelippu sekä pyöräilyreitistön turvallisuus, valaistus ja kunnossapito

Työnantajan rooli

Työpaikalla voidaan ohjata ja kannustaa kestävään työmatkaliikkumiseen esim. ohjeiden, periaatteiden sekä tarjottavien työsuhde-etujen ja kannustimien muodossa. Lisäksi työpaikan olosuhteilla mahdollistetaan kestävällä kulkumuodoilla kulkeminen työpaikalla, mutta myös työpaikan sijainnilla ja työn luonteella on vaikutusta kulkutapoihin. Yhteistyö kehittämisessä: työntekijöiden kuuleminen sekä kunnan ja joukkoliikennetoimijan kanssa on suositeltavaa.

- **Kuntatasolla** luodaan edellytyksiä kodin ja työpaikan välillä kulkemiselle
- **Työpaikka** voi tarjota kannustimia ja työsuhde-etuja sekä luo ohjeistuksia
- **Työntekijä** muodostaa kulkutapojaan mm.
 - työn ja arjen yhdistämisen,
 - mahdollisuuksien ja rajoitteiden, työnkuvan ja työaikojen sekä
 - muiden henkilökohtaisten tekijöiden mukaan.

Saapumisohteet ovat osa perehdytystä

Ohjeistuksilla voidaan esitellä eri kulkumuodoilla saapumisen mahdollisuuksia sekä henkilöstön tilojen ja erilaisten säilytyspaikkojen sijainteja ja niiden käyttämisen periaatteita.

Mikäli kestäviä kulkumuotoja ei pidetä aktiivisesti esillä, saatetaan autoiluun kannustaa välillisesti:

- Pysäköintialue on usein toimitilan välittömässä läheisyydessä ja iso osa organisaation julkisivua

Helposti saavutettava, ilmainen pysäköintialue on näkyvä, autoiluun kannustava työsuhte-etu.

Kestäviin kulkumuotoihin kannattaa kannustaa, sillä pysäköintialuetta ei voi laajentaa loputtomasti. Työmatkaliikkuminen sisältyy Scope 3 (epäsuorat päästöt) kategoriaan 7.

- Kestävillä kulkumuodoilla saapumisen vaihtoehdot jätetään työntekijän oman aktiivisuuden varaan

Uuden työn myötä usein työmatkaliikkumisen tavat ovat omaksuttava uudelleen. Siirtymä kestäviin kulkumuotoihin kannattaa tehdä helpoksi tietoa tarjoamalla. Työssäkäyntialue ja sen joukkoliikenteen sovellukset kannattaa tehdä uusille ja nykyisille työntekijöille tutuksi, siksi perehdyttäjän kannattaa tuntea nämä.

- Tietoa joukkoliikenteestä ja sen aikatauluista tai lippujen hankkimisesta: Työntekijälle kannattaa tehdä helpoksi työssäkäyntikunnan joukkoliikenteen käyttö.
- Pyöräilyn ja kävelyn edellytyksien tarkastelu: Pyöräkatokselle on opastettu, selkeä ja turvallinen kulku. Runkolukitustelineet mahdollistavat, että arvokkaammallakin pyörällä uskaltaa ajaa töihin.
- Pyöräillä ja kävellen saapuvat työntekijät tarvitsevat säilytyspaikkoja varusteille sekä peseytymismahdollisuudet, joita autolla saapuvat eivät usein tarvitse. Myös työssä, jossa ei tarvita varusteita ja työvaatteita, ohjattaisiin ja opastettaisiin henkilökunnan pukutilojen käyttöön.

Sitouttaminen strategiaan ja työmatkaliikkumisen budjetointi

Työmatkaliikkuminen ei usein ole sidoksissa sellaisenaan organisaation muuhun toimintaan. Kehittämiseen voidaan lisätä edellytyksiä sisällyttämällä työmatkaliikkuminen osaksi organisaation strategiaa sekä asettamalla esim. vuosibudjetti. Kirjaamalla tavoitteet ja kehittämistoimet, toimintasuunnitelmat sekä määrittämällä mittarit ja vastuutahot, voidaan varmistaa toimien seuranta.

Työmatkaliikkumisen hankkeiden kartoitusten tulokset osoittavat, että tasapuolisuuden vaatimukset voivat toisinaan olla este työmatkaliikenteen kokeiluille ja kehittämiselle. Mikäli etua ei voida tarjota koko henkilöstölle, etua ei haluta testata lainkaan. Kuitenkin työorganisaatiossa on useita tekijöitä, jotka asettavat henkilöstön eri asemaan: työnkuva ja asema organisaatiossa mahdollistaa osalle autoedun, etätönn tekemisen ja joustavat työajat. Myös joustavat työajat luovat enemmän mahdollisuuksia arjen päätöksentekoon, kun taas säännöllinen työaika voi johtaa työmatkaan kuluvaan ajan optimointiin.

Isoissa organisaatioissa pysäköintipaikat eivät aina riitä kaikkien yksityisautoille. Sähköauton latauspaikoista hyötyvät vain sähköautolla ajava henkilöstö. Kaikille ei voida taata yhtäläisiä mahdollisuuksia, joten työmatkaliikkumisen edut ja kannustimet kannattaa koostaa toimenpidekokonaisuuksista. Panostamalla useilla kulkumuodoilla töihin kulkemiseen, vähennetään myös tarvetta laajentaa pysäköintialuetta. Myös työautoja kannattaa tarkastella kriittisesti sekä laajentaa hankintakriteeristöön ajoneuvon vähäpäästöisyys/päästöttömyys.

Sähköistetyt mikroliikkumisen välineet (mm. pyörät ja potkulaudat) yleistyvät. Jotta niitä voitaisiin hyödyntää työmatkaliikkumiseen, on taattava turvallisuus arvokkaampien kulkupelien säilytykseen. Paloturvallisuuden ja vakuutuksien vuoksi myös näiden kulkupelien akkujen säilytyspaikkaa tulisi harkita, sillä ilman sovittua paikkaa, akkuja saatetaan säilyttää luvatta omissa kaapeissa.

Sycla-hankkeen tuloksista koostettu opas

[Kestävää työmatkaliikkumista Lahdessa: tilannekuva, kehittäminen työpaikoilla ja viestintä vaikuttavuuden tukena](#)

Työmatkaliikkumisen tarkistuslista

Strateginen kehittäminen	✓
Työmatkaliikkuminen ja työmatkustus kirjattuna strategiaan	
Käytänteet ja toimintasuunnitelma dokumentoituna, vastuuhenkilöt nimettynä	
Työmatkaliikkumisen kehittämissuunnitelma ja budjetti	
Säännölliset työmatkaliikkumisen tapahtumat ja kampanjat	

Henkilöstötilat	✓
Pukuhuone ja suihkutilat	
Säilytyskaapit ja kuivauskaappi	
Sosiaalityötilojen sijainti suhteessa työskentelypisteisiin ja pyöräsäilytykseen nähden	

Työsuhde-edut	✓
Työsuhdepyöräetu tai muu henkilöstöalennus pyörän hankintaan	
Henkilöstöalennus pyörähuoltoon / huoltopäivien järjestäminen työpaikalla	
Työsuhdematkalippu, työmatkaliikkuminen sisällytettynä työsuhde-etusovellukseen	
Pysäköintialueen tarkastelu ja sähköautolatauspaikkojen lisääminen	
Työsuhdeautojen uudelleentarkastelu ja hankintakriteeristön määrittäminen	

Pyöräily ja kävely	✓
Turvalliset kulkuyhteydet pihassa ja sujuva käynti pukutiloihin	
Runkolukittavat telineet, katettu pyöräsäilytys	
Sähköisten pyörien ja potkulautojen säilytys (turvallisuus varkauksilta)	
Sähköisten pyörien/potkulautojen lataus ja akkujen säilytys (paloturvallisuus)	
Valaistus, kunnossapito ja talvikunnossapito	

Joukkoliikenne	✓
Tietoa joukkoliikenteen lähimmistä pysäkeistä ja yhteyksistä	
Aikataulut esillä esim. aikataulunäyttö tai tieto muuten löydettävissä	
Tieto joukkoliikenteen lippujen hinnoista ja maksamisesta (huom. myös vieraat)	
Yhteiskäyttöisten pyörien/sähköpotkulautojen lähimmät pisteet ja saatavuus	

Esimerkkejä saapumisohjeista

[Vallila businesspark](#)

[EPSE](#)

[Sara Hildenin taidemuseo](#)

[LAB ammattikorkeakoulu](#)

Lisää työmatkaliikkumisen kehittämisestä

[Kestävää työmatkaliikkumista Lahdessa: tilannekuva, kehittäminen työpaikoilla ja viestintä vaikuttavuuden tukena](#)

[Liikkuva aikuinen -materiaalipankki](#)

[Työmatkaliikuntaa edistävät henkilöstötilat \(Liikkuva aikuinen, Rakennustietosäätiö\)](#)

[Esihenkilö, voit vaikuttaa työmatkoihin \(Liikkuva aikuinen\)](#)

[Yhdessä tehty, Henkilöstö mukaan kestävä työmatkaliikkumisen kehittämiseen \(Liikkuva työelämä\)](#)

[Liikunnalla työkykyä ja tulosta \(Liikkuva aikuinen\)](#)